

Tax Flash

Ιούνιος 2019

Ξεκινά η υποχρεωτική καταχώριση των στοιχείων των πραγματικών δικαιούχων – φυσικών προσώπων όλων των εταιρικών και άλλων οντοτήτων στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων

Ο Υπουργός Οικονομικών εξέδωσε την Απόφαση 67343 (ΦΕΚ Β' 2443/20.06.2019) με την οποία ορίζονται τα ειδικότερα θέματα σε σχέση με τη λειτουργία του Κεντρικού Μητρώου Πραγματικών Δικαιούχων (Κ.Μ.Π.Δ.). Συνεπώς, οι νόμιμοι εκπρόσωποι ή τα ειδικώς εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, καθώς και οι καταπιστευματοδόχοι ή διαχειριστές καταπιστευμάτων, πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να καταχωρίσουν εγκαίρως τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων τους στο εν λόγω μητρώο.

Προθεσμίες

Κατά την έναρξη της λειτουργίας της εφαρμογής του Κ.Μ.Π.Δ., η διαδικασία καταχώρισης των στοιχείων θα πραγματοποιηθεί σταδιακά, ανάλογα με τη μορφή του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας. Αναλυτικά:

Περίοδος καταχώρισης	Υπόχρεοι καταχώρισης (ενδεικτικά*)
16/09/2019 - 14/10/2019	Ναυτικές εταιρείες Ν.959/79 Αλλοδαπές εταιρείες Α.Ν.89/67 Εταιρείες Α.Ν.378/68 Ναυτιλιακές εταιρείες Ν.27/75
30/09/2019 - 01/11/2019	Εταιρείες Α.Ν.89/67 Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (Ι.Κ.Ε.) Σύλλογοι, Σωματεία, Ιδρύματα Κοινοπραξίες Αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες Αλλοδαπές εταιρείες ιδιοκτησίας ακινήτου Υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών
14/10/2019 - 29/11/2019	Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.) Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) Ομόρρυθμες Εταιρείες (Ο.Ε.) Ετερόρρυθμες Εταιρείες (Ε.Ε.)
* ο πλήρης κατάλογος των υπόχρεων καταχώρισης βρίσκεται στο Παράρτημα Α' της Απόφασης.	

Η αρμόδια φορολογική διοίκηση και η Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες θα ενημερωθεί μέσω της διαδικτυακής ηλεκτρονικής εφαρμογής του Κ.Μ.Π.Δ. με την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας καταχώρισης για τη συμμόρφωση των υπόχρεων καταχώρισης.

Μετά την αρχική καταχώριση, η καταχώριση τυχόν αλλαγών στα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων πρέπει να γίνεται εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία επέλευσής τους. Επίσης, τα νεοσυσταθέντα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες οφείλουν να καταχωρίζουν τα προβλεπόμενα στοιχεία εντός εξήντα (60) ημερών από τη σύστασή τους.

Για την εξοικείωση των χρηστών η εφαρμογή του Κ.Μ.Π.Δ. θα λειτουργήσει πιλοτικά από την 20/07/2019. Εντούτοις, τα δεδομένα που θα καταχωρηθούν κατά τη διάρκεια της πιλοτικής λειτουργίας θα διαγραφούν.

Καταχώριση στο Κ.Μ.Π.Δ.

Οι υπόχρεοι καταχώρισης, υποχρεούνται να υποβάλλουν στοιχεία στην εφαρμογή του Κ.Μ.Π.Δ., η οποία παρέχεται μέσω της ιστοσελίδας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) (www.gsis.gr).

Σημειώνεται ότι την ίδια υποχρέωση έχουν και εταιρείες που βρίσκονται σε πτώχευση, εκκαθάριση ή ειδική εκκαθάριση ή σε παρόμοιες διαδικασίες αφερεγγυότητας. Στις περιπτώσεις αυτές, τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων καταχωρίζονται σε ειδική μερίδα του Κ.Μ.Π.Δ. από τον σύνδικο της πτώχευσης, τον διαχειριστή αφερεγγυότητας, τον εκκαθαριστή ή τον ειδικό εκκαθαριστή.

Πέρα από τα στοιχεία του πραγματικού δικαιούχου, στην περίπτωση των νομικών προσώπων ο πάροχος καταχωρίζει επιπρόσθετα στο Κ.Μ.Π.Δ. στοιχεία που αφορούν τον ίδιο, το νομικό πρόσωπο ή τη νομική οντότητα που εκπροσωπεί, καθώς και τη μητρική εταιρεία, εφόσον υφίσταται κατοχή από άλλη εταιρεία. Τα απαιτούμενα στοιχεία αναφέρονται αναλυτικά στην Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Κυρώσεις

Η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης ειδικού μητρώου και την υποχρέωση καταχώρισης στοιχείων στο Κ.Μ.Π.Δ. συνεπάγεται:

- τη δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας των νομικών προσώπων και οντοτήτων,
- την επιβολή προστίμου δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και τον ορισμό προθεσμίας για τη συμμόρφωση των νομικών προσώπων και οντοτήτων. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή υποτροπής, το πρόστιμο διπλασιάζεται.

Υποχρέωση τήρησης ειδικού μητρώου

Από τη δημοσίευση του Ν.4557/2018 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ήτοι από την 30/07/2018), όπως τροποποιήθηκε με το Ν.4607/2019, οι εταιρικές και άλλες οντότητες που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα που φορολογείται στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως της έδρας ή τυχόν απαλλαγής τους από φορολογία δυνάμει ειδικών διατάξεων, υποχρεούνται να συλλέγουν και να φυλάσσουν σε ειδικό μητρώο που τηρούν στην έδρα τους, επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους τους.

Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δύνανται επιπρόσθετα να συνιστούν κοινά πληροφοριακά συστήματα τα οποία επιτρέπουν την καταχώριση, την ανταλλαγή και την αποθήκευση πληροφοριών για τους νόμιμους και τους πραγματικούς δικαιούχους των νομικών προσώπων που είναι πελάτες τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εδρεύουν στην αλλοδαπή.

Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον:

- το ονοματεπώνυμο,
- την ημερομηνία γέννησης,
- την υπηκοότητα,
- τη χώρα διαμονής,
- το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχουν,

ενώ συμπληρώνονται με κάθε αναγκαίο στοιχείο για την ταυτοποίηση του πραγματικού δικαιούχου.

Ορισμός «πραγματικού δικαιούχου»

Όσον αφορά τις εταιρείες, «πραγματικός δικαιούχος» ορίζεται το ή τα φυσικά πρόσωπα στα οποία τελικά ανήκει η εταιρεία ή τα οποία ελέγχουν αυτή δια της κατοχής ή του ελέγχου αμέσως ή εμμέσως ικανού ποσοστού των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου ή άλλων ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων αυτής, μεταξύ άλλων και μέσω μετοχών στον κομιστή ή μέσω ελέγχου με άλλα μέσα.

Η κατοχή ποσοστού μετοχών άνω του 25% ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος άνω του 25% μιας εταιρείας από φυσικό πρόσωπο αποτελεί ένδειξη άμεσου ελέγχου αυτής. Η κατοχή ποσοστού μετοχών άνω του 25% ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος άνω του 25% μιας εταιρείας από άλλη εταιρεία, ο έλεγχος της οποίας ασκείται από φυσικό ή φυσικά πρόσωπα ή από περισσότερες εταιρείες που ελέγχονται από το ίδιο ή τα ίδια φυσικά πρόσωπα, αποτελεί ένδειξη έμμεσου ελέγχου. Ο έλεγχος με άλλα μέσα μπορεί να εξακριβωθεί, μεταξύ άλλων, με βάση τις προϋποθέσεις που τίθενται στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα σχετικά με την υποχρεωτική ενοποίηση των οικονομικών καταστάσεων μητρικών – θυγατρικών.

Τα ανωτέρω δεν αφορούν την περίπτωση εισηγμένης σε ρυθμιζόμενη αγορά εταιρείας, υποκείμενης σε απαιτήσεις γνωστοποίησης, σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία ή ισοδύναμα διεθνή πρότυπα που εξασφαλίζουν επαρκή διαφάνεια σχετικά με τον πραγματικό τους δικαιούχο ή εταιρείας που διαπραγματεύεται σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης, υποκείμενης σε απαιτήσεις γνωστοποίησης ισοδύναμες αυτών της ρυθμιζόμενης αγοράς.

Αν, και μόνο εφόσον εξαντληθούν όλα τα δυνατά μέσα και ελλείψει βάσιμων υποψιών, δεν προσδιοριστεί κανένα πρόσωπο ως πραγματικός δικαιούχος ή αν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το ότι το πρόσωπο που προσδιορίστηκε είναι ο πραγματικός δικαιούχος, το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν θέση ανώτατου διοικητικού στελέχους, δηλαδή διευθυντικού στελέχους ή υπαλλήλου με υψηλή ιεραρχική θέση ικανή για τη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν την έκθεση της οντότητας σε κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθίστανται ως πραγματικοί δικαιούχοι, χωρίς να είναι απαραίτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα υπόχρεα πρόσωπα (όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 5 του ν.4557/2018) οφείλουν να τηρούν αρχεία των δράσεων που έχουν αναλάβει ώστε να προσδιοριστεί ο πραγματικός δικαιούχος.

Όσον αφορά τα καταπιστεύματα (trusts) και τις λοιπές παρεμφερείς με αυτά οντότητες, ως «πραγματικός δικαιούχος» ορίζεται α) ο ιδρυτής, β) ο καταπιστευματοδόχος, γ) ο προστάτης, αν υπάρχει, δ) οι δικαιούχοι ή, εφόσον οι δικαιούχοι της νομικής οντότητας ή του νομικού μορφώματος δεν έχουν προσδιοριστεί ακόμη, η κατηγορία προσώπων προς το συμφέρον των οποίων κυρίως έχει συσταθεί ή λειτουργεί η νομική οντότητα ή το νομικό μόρφωμα, ε) οποιοδήποτε άλλο φυσικό πρόσωπο στο οποίο τελικά ανήκει ή το οποίο ασκεί άμεσα ή έμμεσα με οποιοδήποτε μέσο τον έλεγχο του καταπιστεύματος.

Ευθύνη τήρησης

Το ειδικό μητρώο τηρείται επαρκώς τεκμηριωμένο και επικαιροποιημένο με ευθύνη του νόμιμου εκπροσώπου ή ειδικώς εξουσιοδοτημένου προσώπου με απόφαση αρμόδιου εταιρικού καταστατικού οργάνου ή του καταπιστευματοδόχου ή του διαχειριστή καταπιστεύματος αντίστοιχα. Τα πρόσωπα αυτά αποτελούν και τους «παρόχους στοιχείων» σε ό,τι αφορά στο Κ.Μ.Π.Δ.

Οι εισηγμένες εταιρείες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης τηρούν ως ειδικό μητρώο στην έδρα τους αρχείο γνωστοποιήσεων του ν. 3556/2007 και το επικαιροποιούν κάθε φορά που λαμβάνει χώρα γεγονός που γνωστοποιείται στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, χωρίς να απαιτείται η καταχώρισή του στο Κ.Μ.Π.Δ. Τα στοιχεία των εταιρειών αυτών, τα οποία αφορούν τον Α.Φ.Μ. και τον κωδικό αναγνώρισης νομικού προσώπου, καταχωρίζονται αυτόματα στο Κ.Μ.Π.Δ., μέσω σύνδεσης του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών με τη Γ.Γ.Π.Σ..

Τήρηση δεδομένων στο Κ.Μ.Π.Δ.

Τα δεδομένα, τα οποία έχουν καταγραφεί, αποθηκευτεί και αναπαραχθεί με οποιονδήποτε τρόπο, τηρούνται ηλεκτρονικά για πέντε (5) έτη και φυλάσσονται σε βάση δεδομένων που τηρείται στη Γ.Γ.Π.Σ.

Πρόσβαση στο μητρώο

Απεριόριστη πρόσβαση στο μητρώο έχουν η Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και οι αρμόδιες εισαγγελικές ή άλλες σχετικές με αυτήν αρχές, ενώ οι αρμόδιες αρχές και τα υπόχρεα πρόσωπα έχουν περιορισμένα δικαιώματα πρόσβασης αποκλειστικά στο πλαίσιο της εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας. Επιπλέον, τα στοιχεία που καταχωρίζονται στο Κ.Μ.Π.Δ. δύναται να διαβιβάζονται στις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός τους.

Η πρόσβαση του κοινού στο Κ.Μ.Π.Δ. είναι ελεύθερη μόνο ως προς τις πληροφορίες που αφορούν το ονοματεπώνυμο, την υπηκοότητα και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχουν οι πραγματικοί δικαιούχοι, προκειμένου να αποφευχθεί η έκθεση του πραγματικού δικαιούχου σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού και να επιτευχθεί η προστασία του αν είναι ανήλικος ή με άλλον τρόπο ανίκανος για δικαιοπραξία.

Για την πρόσβαση των υπόχρεων προσώπων καταβάλλεται ετήσιο τέλος, με τη χρήση ηλεκτρονικού παραβόλου, ύψους εκατό (100) ευρώ, ενώ για την πρόσβαση φυσικών προσώπων το τέλος ανέρχεται σε είκοσι (20) ευρώ για δέκα (10) αναζητήσεις.

Με την πρόσβαση στο σύστημα, οι χρήστες θα αποδέχονται την καταγραφή των στοιχείων τους, ενώ οι χρήστες – φυσικά πρόσωπα θα καταχωρίζουν σε σχετική αίτηση το λόγο αναζήτησης και θα αποδέχονται την ενημέρωση των υπόχρεων καταχώρισης για τις αναζητήσεις που έγιναν από αυτούς. Αντίθετα, οι υπόχρεοι καταχώρισης δεν θα ενημερώνονται για αναζητήσεις των ελεγκτικών αρχών, των αρμόδιων αρχών ή των υπόχρεων προσώπων.

Σημειώνεται ότι κάθε εξατομικευμένη περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται βάσει των συγκεκριμένων χαρακτηριστικών της και ότι οι ανωτέρω αναφερόμενες γενικές αρχές ενδέχεται να μην εφαρμόζονται απαραίτητως σε όλες τις περιπτώσεις. Οι εξειδικευμένοι μας σύμβουλοι είναι σε θέση να σας βοηθήσουν όσον αφορά τα ζητήματα που ανακύπτουν στην δική σας εξατομικευμένη περίπτωση.

www.pwc.gr

Το κείμενο αποσκοπεί μόνο σε γενική ενημέρωση των ενδιαφερομένων και δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως βάση για λήψη αποφάσεων. Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στην PwC: Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι τηλ. +30 210 6874400